

Asia: VN/8452/2021

Hallituksen esitys eduskunnalle alusliikennepalvelulaiksi ja eräiksi muiksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esitystä alusliikennepalvelulaiksi koskevat yleiset huomiot

Finnpilot Pilotage Oy kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle alusliikennepalvelulaiksi ja eräiksi muiksi laeiksi. Hallituksen esitys saavuttaa sille asetetut tavoitteet ja päivittää alusliikennepalvelulain vastaamaan kansainvälistä kehitystä, reagoi kansallisiin muutostarpeisiin sekä selkeyttää lakia ja sen systematiikkaa.

Esityksen 4 §:n 1 momentti määrittelee alukset tai alusyhdistelmät, jotka olisivat velvollisia osallistumaan alusliikennepalveluun ilmoittautumalla VTS-palveluntarjoajalle, kuuntelemalla VTS-alueella käytössä olevia VHF-kanavia sekä noudattamalla VTS-alueella tapahtuvaa liikennöintiä koskevia säännöksiä. Ehdotetun 3 momentin mukaan Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen alukset sekä muiden viranomaisten kuten poliisin ja Tullin alukset voisivat ilmoittautua VTS palveluntarjoajalle operatiivisen toimintansa edellyttämällä tavalla. Puolustusvoimien, Rajavartiolaitoksen sekä muiden viranomaisten aluksilla, joita ei käytetä kaupallisiin palveluihin, on operaatioturvallisuuden varmistamiseksi oikeus osallistua alusliikennepalveluun operatiivisen toiminnan edellyttämällä, rajoitetullakin tavalla. Tämä on oikein ja ymmärrettävää, mutta viranomaisalusten liikkua kaupparenkulun väylillä ja erityisesti saaristossa väyliä ylittäessään tekemättä VTS-ilmoituksia ja AIS-laitteen ollessa suljettuna, on tärkeää muistaa, etteivät laivat pysty niitä aina havaitsemaan. Tästä johtuvia yllättäviä ja vaarallisia tilanteita on tapahtunut useita. Onkin tärkeää, että merenkulun turvallisuus ei vaarannu, vaikka viranomaisten operatiivinen toiminta vaatisikin muusta liikenteestä poikkeavia ilmoittautumis- ja tunnistettavuusvaatimuksia. Vastaavasti merenkulun turvallisuus tulisi varmistaa myös ehdotetun 4 momentin mukaisissa tilanteissa, joissa Puolustusvoimat tai Rajavartiolaitos vapauttaa ulkomaisen valtionaluksen velvollisuudesta osallistua alusliikennepalveluun.

Finnpilot pitää hyvänä 9 § ehdotusta VTS-palveluntarjoajan mahdollisuudesta tukea aluksen päällikön päätöksentekoa aluksen turvallisesta syväydestä väylällä. Tähän VTS voi hyödyntää aluksen antamia lähtötietoja tai osoittaa päällikölle viranomaisen ylläpitämät laskentakaavat. Väylävirasto valmistelee parhaillaan tähän käyttöön myös laskentasovellusta, jonka käyttöä tulisi Finnpilotin

näkemyksen mukaan suositella aluksen päällikölle tilanteissa, joissa aluksen kulkusyvyyden turvallisuuden varmistaminen on tarpeen. Esityksen mukaisesti vedenkorkeudesta tiedottaminen on jatkossa erittäin keskeinen tekijä alusten liikkumisessa ja onkin tärkeää, että aluksen päällikkö voi VTS:n avustamana verrata aluksen reittisuunnitelmaan laskettua aluksen tarvitsemaa varavettä (under keel clearance, UKC) vallitsevaan vedenkorkeuteen tullessaan VTS-alueelle.

Esityksen 10 pykälässä säädettäisiin tilanteista, joissa VTS-palveluntarjoaja voisi avustaa alusta, vaaratilanteen uhatessa, vaikeissa merenkulullisissa tilanteissa tai sää- ja jääolosuhteiden niin vaatiessa. Esitys toteaa oikein, että aluksen päällikkö voi ylittää väylän mitoitusyvyyksen riskiharkintansa ja reittisuunnitelmaan tehdyn laskelman perusteella. Edelleen on tärkeää, että VTS tarvittaessa avustaa päällikköä turvallisen kulkusyvyyden määrittelyssä Suomen haastavilla kauppamerenkulun väylillä liikuttaessa.

Lakiin ehdotetaan säädettäväksi 11 §, jossa olisi säännökset Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta ohjata alusliikennettä tietyissä erityistilanteissa. Pykälään esitetään lisättäväksi mahdollisuus asettaa virtuaalisesti esitetty tieto turvalaitteesta. Merenkulun turvalaitteista säädetään vesiliikennelain

(782/2019) 47 §:ssä ja tämän pykälän mukaisella virtuaalisesti esitetyllä, turvalaitetta koskevalla tiedolla tarkoitettaisiin vesiliikennelain mukaista turvalaitetta. Finnpilot pitää erittäin tärkeänä, että VTS voi esityksen mukaisesti asettaa virtuaalisesti esitettävän, turvalaitetta koskevan tiedon vesialueelle tai väylälle.

2. Alusliikennepalvelulain soveltamisalaa ja määritelmiä koskevat huomiot (ehdotetun lain luku 1)

-

3. Alusliikennepalveluhenkilöstön pätevyksiä ja koulutusta koskevat huomiot (ehdotetun lain luku 4)

-

4. Alusliikennepalveluun liittyviä viranomaistehtäviä koskevat huomiot (ehdotetun lain luku 5)

-

5. Muita lakiehdotuksia koskevat huomiot

-

Sonninen Sanna
Finnpilot Pilotage Oy